

Model gebruiksinstructie leidingwaterinstallatie

Beste bewoner.

Uw leidingwaterinstallatie is met zorg aangelegd volgens Nederlandse normen en richtlijnen. Het hoofddoel van de leidingwaterinstallatie is om drinkwater te bezorgen op de verschillende tappunten in uw woning. Daarnaast wordt het drinkwater in een warmwatertoestel verwarmd waarna ook dit warme water wordt verdeeld over een aantal gebruikspunten in de woning.

Verantwoordelijkheden

Het drinkwaterbedrijf is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het drinkwater tot op het leveringspunt van uw woning. Meestal wordt de watermeter beschouwd als het leveringspunt. U kunt er op vertrouwen dat het drinkwater geleverd door het drinkwaterbedrijf voldoet aan alle wettelijke eisen. Na het leveringspunt is de eigenaar/huurder van de woning de verantwoordelijk

Waarom deze gebruiksinstructie ?

Deze instructie is nodig omdat een nieuwe installatie de waterkwaliteit negatief kan beïnvloeden vanwege de daarin gebruikte materialen. Bovendien is het water in de leidingwaterinstallatie, net zoals het pak melk uit de supermarkt, slechts beperkt houdbaar. Langdurige stilstand van water in de installatie in combinatie met een temperatuur boven 25 °C kan de kwaliteit van leidingwater negatief beïnvloeden. Dat kunt u soms merken door veranderingen in geur, kleur en smaak van het water. Hieronder staan enkele voorbeelden:

Metalen in water van nieuwe installatie

Metalen leidingen of metalen onderdelen van de leidingwaterinstallatie geven in de eerste periode van gebruik metalen aan het water af. Dat gebeurt vooral tijdens stilstand. Bovendien kunnen nieuwe leidingen, ondanks dat deze bij oplevering zijn gespoeld, nog kleine vuildeeltjes bevatten. Zet daarom in de eerste drie maanden elke dag die kranen waarmee de gehele installatie kan worden gespoeld een paar minuten open.

Metalen in water van nieuwe kranen

Ook nieuwe kranen geven in de eerste periode van gebruik metalen aan het water af. Dat gebeurt dus ook door nieuwe kranen in een bestaande installatie. Zet daarom alle nieuwe kranen waaruit gedronken kan worden, de eerste drie maanden elke ochtend even open om daaruit eerst een hoeveelheid van ongeveer één kopje te laten weglopen voordat u water drinkt of gebruikt voor de voedselbereiding.

Metalen leidingen of metalen onderdelen

Als u koperen leidingen heeft in uw woning moet u er rekening mee houden dat bij langdurige stilstand van water een heel klein deel van het koper oplost in het water. Het water krijgt hierdoor een beetje een 'metaalsmaak'. Bij te langdurige stilstand kan de concentratie koper te hoog oplopen. Te hoge kopergehalten zijn, bij langdurig gebruik, schadelijk voor de volksgezondheid.

Langdurige stilstand van water in combinatie met een temperatuur boven de 25 °C

Dit vergroot de kans op groei van de legionellabacterie in een leidingwaterinstallatie. Sommige typen legionellabacterie zijn de veroorzaker van de veteranenziekte, die in lichte vorm alleen maar griepverschijnselen geeft maar in de zware vorm een longontsteking kan veroorzaken. Besmetting heeft plaats door inademing van zeer kleine waterdruppeltje in de lucht (waternevel). De bacterie groeit in water bij temperaturen tussen 25 en 50 °C met een optimum tussen 30 en 40 °C. Onder 25 °C heeft vrijwel geen groei plaats en boven 50 °C wordt de bacterie gedood.

Hoe houdt u kwaliteitsveranderingen van drinkwater verder beperkt ?

Met een aantal algemene aandachtspunten voor u als gebruiker van de leidingwaterinstallatie, kunt u de kans op een kwaliteitsverslechtering van het water minimaliseren. Hieronder staan enkele voorbeelden: z.o.z.

Weinig gebruikte tapkranen

Deze leiden tot langdurige stilstand van water in het leidingdeel naar die kraan. Ga na welke kranen minder dan eens per week worden gebruikt. Het is verstandig deze kranen regelmatig – bijvoorbeeld wekelijks bij het schoonmaken – een halve minuut door te spoelen. Dat geldt dan zowel voor de koud- als warmwaterkranen. Bij verder weggelegen kranen (schuur, garage, zolder) kunt u de spoeltijd verlengen tot één minuut. Bij mengkranen kiest u de middelste stand zodat zowel de koud- als warmwater-leidingen worden gespoeld. Bij thermostatische mengkranen laat u de temperatuurinstelling ongewijzigd op 38 °C staan.

Vakantie

Bent u langer dan een week niet thuis geweest? Dan is het verstandig om alle koud- en warmwaterkranen 10 minuten lang te openen. Vergeet niet de gevelkraan. Laat het water rustig stromen en voorkom dat u daarbij het water vernevelt. U kunt daartoe de sproeikop onder water in een emmer houden of het sproeistuk van de kraan af halen.

Warmwatertoestel

Veelal bent u zelf in staat om de temperatuur van het warmwatertoestel te regelen. Zorg er voor dat het warme water uit alle kranen ten minste een temperatuur van 55 °C heeft. U kunt hier over het algemeen aan voldoen als u het warmwatertoestel afstelt op 60 °C. Overdrijf niet! Te hoge temperaturen leiden tot verbrandingsgevaar en tot een verhoogde kans op kalkafzettingen in het voorraadvat, het leidingwatersysteem en de kranen. Raadpleeg ook uw gebruik- en onderhoudsinstructies van het warmwatertoestel en vraag uw onderhoudsmonteur om de instelling te controleren. Heeft u een afleverset voor stadsverwarming met warmwaterbereiding in uw meterkast? Gebruik deze niet als opslagkast en zorg dat de ventilatieopeningen onder en boven in de meterkast vrij blijven! In verband met de afvoer van (overtollige) warmte mag de natuurlijke ventilatie van de meterkast niet worden verstoord.

Doe-het-zelf

Een aantal tips voor doe-het-zelvers:

- Gebruik alleen materialen met Kiwa-Keur die toegestaan zijn voor toepassing in leidingwaterinstallaties; dus bijvoorbeeld geen tuinslang als leiding.
  - Dop nooit leidingen zomaar af, maar probeer de hele aansluitleiding te verwijderen en verwijder het T-stuk bij de aansluiting zodat hier geen aftakstomp overblijft waarin bacteriën kunnen gaan groeien. Dit kan mogelijk nadelige gevolgen hebben voor de rest van de installatie.
  - Voorkom bij het aansluiten van een kleine elektrische keukenboiler dat de warmwaterleiding ter plaatse wordt afgedopt. Laat de warmwaterleiding eventueel in z'n geheel verwijderen door een erkend installateur. Daarnaast kunt u een hot-fill-keukenboiler overwegen.
  - Laat u adviseren over de benodigde terugstroombeveiliging bij het aansluiten van apparaten.
  - Leg whirlpools en luxe badvoorzieningen bij voorkeur zodanig aan dat ze volledig leeg kunnen lopen en er geen water in blijft staan. Raadpleeg de gebruik- en onderhoudsinstructies van de leverancier.
- Tuinslang Een tuinslang die in de volle zon hangt kan flink opwarmen. Bij langdurige stilstand kunnen er zich onder invloed van de relatief hoge temperatuur bacteriën gaan ontwikkelen. Blootstelling aan dit water tijdens het sproeien van de tuin is ongewenst. Om die reden wordt geadviseerd om in de zomerperiode een tuinslang die niet dagelijks wordt gebruikt eerst te spoelen. Hiertoe hangt u de slang zonder sproeistuk in een gieter en laat het water gedurende 1 minuut stromen. Dit water kunt u zonder problemen gebruiken voor de planten. Voor zover dat mogelijk is, kunt u natuurlijk ook na elk gebruik de tuinslang leeg laten lopen.

Meer informatie:

Voor meer achtergronden over veilige leidingwaterinstallaties en legionella kunt u terecht op de volgende internetsites:

www.legionellavraagbaak.nl, www.infodwi.nl, www.rivm.nl, en <https://www.technieknederland.nl>

De model gebruiksinstructie is ontleend aan ISSO-publicatie 30.5 LegionellaCode Woninginstallaties. De modelgebruiksinstructiekaart en de publicatie 30.5 is te bestellen via de ISSO-winkel op www.issso.nl.